

Eerste euthanasie op zwaar demente in Nederland

Het verhaal van een 64-jarige, zwaar demente patiënte die in maart van dit jaar overleed ten gevolge van euthanasie, haalt de krantenkoppen in Nederland. In de marge van de zaak meldt *De Volkskrant* dat er vorig jaar 21 keer euthanasie is toegepast op patiënten in een gevorderd stadium van dementie.

Dat is een nieuwe evolutie, want voor 2010 zijn er alleen gevallen bekend van euthanasie bij dementerenden in het beginstadium van de ziekte. Artsen durfden alleen in te gaan op het verzoek van een patiënt met wie nog een gesprek mogelijk was. Zo zijn in 2009 twaalf gevallen van levensbeëindiging bij beginnende dementie door de toetsingscommissies als zorgvuldig beoordeeld.

Oordeelkundig

Bij de 64-jarige vrouw was de dementie ver gevorderd. Ze had haar euthanasieverzoek neergeschreven in een wilsverklaring toen ze nog helder van geest was. Ze bleef die vraag regelmatig herhalen tegenover haar artsen. Zodra ze afhankelijk zou worden en haar kinderen niet meer zou herkennen, wilde ze euthanasie. "Op het einde kon ze haar wens niet meer duidelijk verwoorden en haar wilsbekwaamheid was sterk afgenomen", schrijft *De Volkskrant*. "Toch werd de euthanasie goedgekeurd door de toetsingscommissie."

De huisarts van de vrouw had verscheidene artsen geconsulteerd over het euthanasieverzoek. Een eerste Scen-arts (*) oordeelde negatief omdat hij niet kon controleren of het verzoek vrijwillig en weloverwogen was. Een tweede Scen-arts achtte euthanasie wel mogelijk. Omdat de zaak zo gevoelig lag, hebben uiteindelijk vijf regionale toetsingscommissies er zich over gebogen. Ze kwamen tot de bevinding dat de huisarts oordeelkundig had gehandeld.

Verstreckende gevolgen

De krant voegt nog een commentaar toe van de Limburgse huisarts en Scen-arts Constance de Vries, die zegt dat de zaak verstreckende gevolgen kan hebben voor het omgaan met euthanasie in Nederland. "Dit betekent dat patiënten die wilsonbekwaam worden, onder bepaalde voorwaarden toch in aanmerking kunnen komen voor euthanasie."

Zoals in België schrijft ook in Nederland de wet voor dat euthanasie alleen kan bij "ondraaglijk en uitzichtloos lijden". Net als bij ons wordt er ook in Nederland druk uitgeoefend om de wet uit te breiden. Alzheimerpatiënten bijvoorbeeld trekken hard aan de bel. Verder is er ook een vereniging van senioren die het recht op euthanasie claimen als ze hun leven als 'klaar' beschouwen zonder dat ze een ernstige ziekte hebben.

(*) Scen staat voor 'Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland'. Scen-artsen zijn vergelijkbaar met Leif-artsen in Vlaanderen.